

amfiteatrov se še nahajajo v Adriji, Albani, Bordóu, Bresciji, Florenci, Herkulanu, Neru (dobro ohranjene), v Padovi, Pompejih, Sirakuzi, Smirni, Tunisu i. t. d.

Za cesarja Trojana in Hadrijana se je bilo rimsko zidarstvo povzdignilo na najvišjo stopinjo umétnosti, v naslednjih časih pa je bilo zidarstvo preobloženo in tako je nehala njegova prvotna lepota.

Reka Amu-darja je izpremenila svojo strugo.

Kdor misli, da se svet nikdar ne ménja, nego da vedno ostaje tak, kakoršen je bil, ta se zelo vará. Ravno protívo je: svet se vsaki dan po nekoliko izpremeni. Med najznamenitejšimi zemljepisnimi izpremembami naj-novejša izprememba je ta: da se je neka reka povrnila v svojo staro strugo (korito), v katerej je tekla že v starodavnih časih. Ta reka se imenuje Amu-darja. Ako vzamete zemljevid od Azije v róke, našli bode, da se izlivate v aralsko jezero (ki leži blizu kaspiskega jezera) dve reki, namreč: z desne strani se izliva Sir-darja a od južne strani Amu-darja. Ta poslednja reka je zasula s peskom svojo staro strugo, in si je poiskala nove struge, v katerej je tekla že v starodavnih časih. Vaši zemljevidi so potem takem pogrešljivi, ker na njih imate, da se reka Amu-darja izliva z dveh krakov v aralsko jezero, a temu zdaj ni več takó, ker se ta reka zdaj izliva v Sarsko jezero, ki je kaspiskemu jezeru mnogo bliže. Zemljepisna ožina med kaspiskem in sarskim jezerom je tako ozka, da se lahko vsak čas prekoplje (kanalizuje). Ako se to zgodí, dobila bo potem Rusija nov pot na vodi in se bo znatno približala Afganistanu in Indiji, ker po reki Amu-darji se lahko plóve do Balka. S tem bode tudi v teh krajih trgovina in obrtnija znatno napredovala.

P.

Tirolsko in Predarelsko.

Obé te deželi pokrivajo najviše planine v našem cesarstvu. Nekateri vrhovi teh planin so z večnim snegom in ledom pokriti. Najvišja gora na Tirolskem je Ortles (3916 m. visok). Znamenite reke v Tirolih so: In, Ren, ki preko Bodemskega jezera teče, Drava in Adiža, ki v rešenskem jezercu izvira ter po zelo zavitej in naklonjenej dolini k jadranskemu morju dere. Večina prebivalcev na Tirolskem so Nemci; le v južnem delu so Italijani. Glavno mesto na Tirolskem je Inšpruk poleg Ina, ki šteje 16800 prebivalcev; glavno mesto v Pradarelskem je Bregenc ob Bodemskem jezeru s 4000 prebivalci. To mesto je majheno, a ima zelo razvito obrtnijo in živahno kupčijo. Druga znamenita mesta na Tirolskem so: Briksen, Bolzan, Meran in Trident. — Vse to poiščite na zemljevidu poknežene grofovine tirolske in predarelske.

T.